KUMMISSJONI TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ

Brussel 30.11.2006
KUMM(2006)746 finali

**RAPPORT MILL-KUMMISSJONI
LILL-PARLAMENT EWROPEW U LILL-KUNSILL**

RAPPORT ĠENERALI
DWAR GĦAJNUNA LI TINGĦATA QABEL L-ADEŻJONI(PHARE - ISPA - SAPARD)
FL-2005

{SEG(2006)1546}

MT MT

1. ĠABRA FIL-QOSOR

Dan huwa s-sitt rapport lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill dwar l-attivitajiet li huma ffinanzjati mit-tliet strumenti ta’ qabel l-adeżjoni, il-Phare, l-ISPA u s-SAPARD fl-2005. Ir-Rapport jiffoka fuq il-koordinazzjoni bejn dawn l-istrumenti skond l-Artikolu 13 'tar-Regolament tal-Kunsill dwar il-koordinazzjoni ta' għajnuna ta' qabel l-adeżjoni' (KE) Nru 1266/99[1] Bi qbil man-negozjati pożittivi ta' adeżjoni f'Kopenhagen fl-2002, saret enfasi akbar fuq il-ħolqien tal-kapaċità amministrattiva meħtieġa għall-implimentazzjoni b' suċċess ta' l-*acquis* u għal parteċipazzjoni fi programmi tal-Komunità Ewropea li jeżistu bħalissa jew f'dawk futuri minn meta sseħħ is-sħubija.

Phare jindirizza miżuri ta' prijorità li jikkonċernaw l-adozzjoni ta' l-*acquis communautaire*, kemm jekk dan jintlaħaq permezz ta' titjib tal-kapaċità amministrattiva kif ukoll jekk jintlaħaq permezz ta' appoġġ ta' l-investiment relatat. Għandu wkoll element għal Koeżjoni Ekonomika u Soċjali.

ISPA (Strument għal Politika Strutturali għal Qabel l-Adeżjoni) jiffinanzja proġetti kbar fil-qasam ta' l-ambjent u ta' l-infrastruttura tat-trasport.

SAPARD (Programm Speċjali ta' l-Adeżjoni għall-Iżvilupp Agrikolu u Rurali) jiffinanzja żvilupp agrikolu u rurali.

Għal figuri finanzjarji fuq l-istrumenti ta' qabel l-adeżjoni, ara t-taqsima 5 “Ħarsa Ġenerali Finanzjarja”.

Il-**koordinazzjoni tat-tliet strumenti** hija żgurata permezz ta’ tqassim ta' responsabilitajiet bejn l-istrumenti. Kumitat fil-livell ta' Direttorat jiżgura koordinazzjoni bejn is-servizzi kkonċernati tal-Kummissjoni. 'Dokument Ġenerali dwar l-Għajnuna' li jkopri l-istrumenti kollha kien ippreżentat f'Mejju 2006 lill-Kumitat ta' Ġestjoni tal-Phare, il-korp li jgħin lill-Kummissjoni fil-koordinazzjoni ta' l-istrumenti qabel l-adeżjoni. Fuq livell ta' pajjiż, il-Kummissjoni ħeġġet lill-pajjiżi applikanti sabiex isaħħu l-koordinazzjoni inter-ministerjali, meqjusa bħala pre-kondizzjoni ewlenija għall-ġestjoni b'suċċess tal-Fondi Strutturali fil-futur.

2. DESKRIZZJONI ĠENERALI TAL-MEKKANIŻMI TA' L-ISTRUMENTI TA' QABEL L-ADEŻJONI

2.1. L-impenji u t-trasferiment ta’ fondi

Qabel ma l-fondi ta’ l-UE jkunu jistgħu jiġu trasferiti, hemm bżonn ta’: (1) Ftehim Strutturali; (2) Deċiżjoni mill-Kummissjoni, sabiex ikunu impenjati fil-Baġit u, (3) Ftehim ta' Finanzjament jew Memorandum bilaterali annwali li jiddetermina l-impenn finanzjarju tal-Komunità għall-miżura kkonċernata lejn il-pajjiż benefiċjarju, jiġifieri, ffissar ta' drittijiet u obbligi għaż-żewġ partijiet. Minkejja dan, il-proċeduri li jwasslu għal teħid ta' deċiżjoni u impenn tal-fondi huma differenti għal kull strument. Informazzjoni fid-dettall dwar il-proċeduri li jwasslu għal finanzjament taħt kull strument tista' tinstab fl-Anness 1.1.

[1] Ippubblikat fil-ĠU L 161, tal-21.06.1999, p.68

2.2. Strutturi ta' implimentazzjoni fil-pajjiżi Kandidati

Fondi mill-istrumenti ta' qabel l-adeżjoni jitwasslu permezz tal-Fond Nazzjonali, stabbilit fil-Ministeru tal-Finanzi f'kull pajjiż, li jaqa' taħt ir-responsabilità ta' l-Uffiċjal Nazzjonali Awtorizzanti. L-implimentazzjoni konkreta tal-Phare u l-ISPA titwettaq f'Aġenziji ta' Implimentazzjoni (bħall-Unità Ċentrali ta' Finanzi u Kuntratti, CFCU) li jirċievu l-fondi mill-Fond Nazzjonali[2]. Għal SAPARD, l-implimentazzjoni titwettaq mill-Aġenzija SAPARD maħtura apposta li tirċievi l-fondi mill-Fond Nazzjonali.

2.3. Id-deċentralizzazzjoni ta' implimentazzjoni taħt l-Artikolu 12 tar-Regolament tal-Koordinazzjoni[3]

Id-deċentralizzazzjoni huwa l-proċess li bih hija devoluta l-ġestjoni tal-fondi ta' l-UE lill-amministrazzjonijiet ta' pajjiżi kandidati.

Għal Phare u ISPA, dan il-proċess kien iggvernat fl-2005 mis-Sistema ta' Implimentazzjoni Deċentralizzata (SID), ħlief għall-Kroazja. SID tfisser li l-proċeduri għal ġestjoni ta' miżuri jew proġetti ffinanzjati minn ISPA u Phare jirrikjedu kontroll *ex ante*, jiġifieri, deċiżjonijiet li jikkonċernaw prokura u għotja ta' kuntratti jittieħdu mill-awtorità kontraenti u jiġu rriferuti lid-Delegazzjoni KE fil-pajjiż benefiċjarju għall-approvazzjoni. Għalhekk id-delegazzjonijiet tal-KE huma responsabbli għall-approvazzjoni ta' dokumenti ta' prokura qabel ma jitniedu l-offerti jew qabel ma l-kuntratti jiġu ffirmati.

Il-Kroazja sottomettiet talba lill-Kummissjoni għall-akkreditazzjoni tas-sistema DIS għall-Phare u ISPA fit-tieni kwart ta’ l-2005. Sussegwentement, is-servizzi ta’ verifika tal-Kummissjoni (tad-DG għat-Tkabbir u REGIO) evalwaw il-programm/proġett nazzjonali u settorjali ta' ġestjoni, il-proċeduri ta' kontroll finanzjarju u l-istrutturi li jinvolvu l-finanzi pubbliċi fil-Kroazja. Fuq il-bażi ta' din il-valutazzjoni, il-Kummissjoni ddeċidiet fi Frar 2006 li tagħti t-tmexxija ta’ Phare[4] u ISPA fuq bażi parzjalment deċentralizzata lill-entità nominata Kroata fil-Ministeru tal-Finanzi.

Min-naħa l-oħra, SAPARD huwa implimentat fuq bażi totalment deċentralizzata (SIED = Sistema ta' Implimentazzjoni Estiża Deċentralizzata). SIED tirrappreżenta deċentralizzazzjoni sħiħa ta' appoġġ ta' l-UE, li tfisser il-proċess li permezz tiegħu l-ġestjoni tal-fondi ta' qabel l-adeżjoni ta' l-UE hija devoluta lill-amministrazzjoni ta' pajjiżi kandidati, fejn il-Kummissjoni ma teżerċita l-ebda kontroll sistematiku ex-ante fuq it-tranżazzjonijiet individwali, iżda hija limitata għal kontroll ex-post, filwaqt li tibqa' żżomm ir-responsabilità finali għal eżekuzzjoni ġenerali tal-baġit.

Id-delegazzjoni ta' responsabilità ta' ġestjoni SID u SIED titlob minn kull pajjiż li jistabbilixxi ġestjoni u sistemi ta' kontroll xierqa li għandhom jiġu approvati fuq livell nazzjonali mill-Uffiċjal Nazzjonali Awtorizzanti. Ladarba jintlaħqu dawn il-kundizzjonijiet, il-Kummissjoni twettaq verifika ta' konformità qabel ma tittieħed id-Deċiżjoni mill-Kummissjoni li tikkonferixxi ġestjoni finanzjarja.

---

[2] Sakemm il-Fond Nazzjonali ma jkunx qiegħed jaġixxi bħala aġent ta' ħlas f'isem l-Aġenzija ta' Implimentazzjoni

[3] L-Artikolu 12 tar-Regolament tal-Koordinazzjoni jipprovdi bażi legali għal “rinunzja ta' l-approvazzjoni *ex ante* minn naħa tal-Kummissjoni ta' l-għażla ta' proġett, minn pajjiżi applikanti u tas-sejħiet għall-offerti u l-għotja ta' kuntratti relattivi magħhom”

[4] Kif ukoll id-deċentralizzazzjoni tal-CFCU u l-bqija tal-proġetti CARDS

Filwaqt li Phare u ISPA baqgħu jiġu implimentati permezz ta' SID fl-2005 fil-Bulgarija u r-Rumanija, kien innutat progress sinifikanti f'dawn il-pajjiżi sabiex jimxu lejn is-SIED abbażi tar-Regolament tal-Koordinazzjoni, fejn il-mira stabbilita għall-akkreditazzjoni SIED kienet għas-Sajf 2006. Għall-Phare u l-ISPA, it-triq għas-SIED issir permezz ta' 4 stadji deskritti fid-dokument ta' Ħidma tal-Kummissjoni "Tħejjija għal Deċentralizzazzjoni Estiża" u d-dokument "il-Pjan ta' Azzjoni lejn is-SIED għall-ISPA u l-PHARE". Il-Pjan ta' Azzjoni ifassal l-istadji ta' proċedura li jwasslu għal deċiżjoni tas-SIED. L-istadji 1 sa 3 huma r-responsabilità tal-pajjiżi Kandidati u għandhom stima tal-Lakuni, it-Tneħħija tal-Lakuni u stima ta' Konformità tas-sistemi ta' ġestjoni u kontroll. L-istadju 4 huwa t-tħejjija għal deċiżjoni tal-Kummissjoni u huwa r-responsabilità tal-Kummissjoni. Din id-deċiżjoni tittieħed wara reviżjoni fil-fond, inkluż verifika tas-sistemi ta' ġestjoni u kontroll li ssir fuq il-post kif deskritta fl-applikazzjoni tas-SIED ippreżentata lill-Kummissjoni mill-Uffiċjal Nazzjonali Awtorizzanti.

Għal aktar informazzjoni dwar is-SIED, ara l-Anness 1.2.

3. Il-Monitoraġġ u l-Valutazzjoni

3.1. PHARE

L-eżekuzzjoni tal-programmi PHARE hija soġġetta għal proċess strutturat ta' monitoraġġ u valutazzjoni. Kumitat Konġunt ta' Monitoraġġ (JMC) f'kull pajjiż huwa appoġġat minn Sotto-Kumitati Settorjali ta' Monitoraġġ (SMSC) li jiltaqgħu darbtejn fis-sena.

Fl-Istati Membri l-ġodda, is-sistema JMC hija regolata minn mandat rivedut JMC li daħal fis-seħħ f'Mejju 2004, bil-għan prinċipali li jsaħħaħ aktar fil-fond il-funzjoni ta' monitoraġġ tal-JMC kif ukoll l-obbligi ta' rapportar relatati lill-Kummissjoni. Għalhekk, fl-2005, l-Istati Membri l-ġodda kollha ppreżentaw ir-Rapporti ta' Status ta' Implimentazzjoni tagħhom dwar l-għajnuna Phare, li saħħew ir-riżultati ta' monitoraġġ u tar-rapport ta' valutazzjoni interim kif ukoll ir-rappurtar finanzjarju. Fil-Bulgarija u r-Rumanija, is-sistema ta' JMC/SMSC ġiet stabbilita sew mill-2001. Fil-Kroazja, is-sistema ta' JMC/SMSC ġiet ittestjata fl-2005 u l-laqgħat koprew il-proġetti CARDS deċentralizzati.

Is-sistema ta' valutazzjoni u monitoraġġ interim tinvolvi deċentralizzazzjoni suċċessiva tar-responsabilitajiet ta' monitoraġġ u tar-rapport ta' valutazzjoni interim lill-Pajjiżi Kandidati, flimkien ma' l-akkreditazzjonijiet lid-DIS u s-SIED. Fl-2005, l-Istati Membri l-ġodda kollha kienu stabbilew il-funzjonijiet tagħhom deċentralizzati ta' monitoraġġ u valutazzjoni (IE) interim. Fil-Bulgarija u r-Rumanija, filwaqt illi r-responsabbilità għal monitoraġġ kienet deċentralizzata fl-2001, il-funzjoni IE baqgħet ċentralizzata. Bħala tħejjija għad-deċentraliazzazzjoni tal-funzjoni IE, fl-2005 iż-żewġ pajjiżi bdew jabbozzaw il-Pjanijiet ta' Azzjoni tagħhom dwar il-monitoraġġ deċentralizzat u l-valutazzjoni interim. Il-Kroazja bdiet tħejji ruħha għal deċentralizzazzjoni ta' monitoraġġ.

Fl-2005, il-funzjoni ċċentraliżżata IE tad-DĠ għat-Tkabbir ipproduċiet 27 rapport dwar il-pajjiżi individwali, settorali, ad-hoc jew tematiċi dwar l-appoġġ Phare għall-Bulgarija u r-Rumanija. Il-messaġġi prinċipali li ħarġu minn dawn ir-rapporti huma dawn li ġejjin:

- L-għanijiet huma ambizzjużi wisq/vagi/m'humiex ċari, u jenħtieġu tfassil mill-ġdid sabiex isiru operazzjonali;

- M'hemmx bizzejjed kapaċità u lanqas tħejjija għat-tfassil tal-pjanta tal-programm/proġett multi-annwali;

- L-effettività ta' programmazzjoni multi-annwali hija mnaqqsa minħabba d-dewmien kumulattiv ta' implimentazzjoni;

- Is-sostennibiltà hija fir-riskju minħabba kapaċità limitata ta' assorbiment istituzzjonali kif ukoll in-nuqqas ta' progress fir-riforma ta' amminstrazzjoni pubblika;

- Sa' llum il-Phare qed ikollha effett limitat fit-tħejjija ta' benefiċarji għall-Fondi Strutturali;

- B'mod ġenerali, l-effettività ta' Twinnings hija sodisfaċenti.

3.2. ISPA

Il-Proġetti ISPA huma kollha soġġetti għar-Regolament ta' l-ISPA u d-dispożizzjonijiet tal-Ftehim Finanzjarju kemm dawk tal-monitoraġġ kif ukoll dawk tal-valutazzjoni. Il-progress ta' implimentazzjoni huwa rivedut b'mod sistematiku darbtejn fis-sena u b'mod perjodiku mis-servizzi tal-Kummissjoni, b'mod partikolari permezz tal-Kumitati tal-Monitoraġġ.

Il-kundizzjonijiet mitluba għal *valutazzjoni ex-post* huma stipulati fit-Taqsima XIII ta' l-anness tal-Memorandum Finanzjarju, li huwa konkluż għal kull proġett li jseħħ bejn il-Kummissjoni u l-istat benefiċjarju ta' l-ISPA. Din it-taqsima tiddikjara li wara t-tlestija ta' proġett, il-Kummissjoni u l-pajjiżi benefiċjarji għandhom jivvalutaw l-impatt tal-proġett u l-mod kif il-proġett twettaq. Minħabba l-fatt illi l-ebda proġett ma tlesta sa tmien l-2005, ma tnediet l-ebda valutazzjoni ex-post f'dik is-sena.

3.3. SAPARD

L-implimentazzjoni tal-programmi SAPARD hija soġġetta għad-dispożizzjonijiet tal-'Ftehim Finanzjarju Multi-Annwali' kemm fir-rigward tal-monitoraġġ kif ukoll f'dak tal-valutazzjoni. Fl-2004 kull wieħed mill-Kumitati tal-Monitoraġġ iltaqa' mill-anqas darba. Il-Kummissjoni ssuktat fil-ħidma mill-qrib tagħha mal-pajjiżi benefiċjarji fuq l-adattazzjoni u l-ġestjoni tas-sistemi ta' monitoraġġ u valutazzjoni. L-14 il-laqgħa tal-Kumitat ta' Monitoraġġ li saru fl-2005, ħolqu opportunità siewja sabiex jiġu diskussi u deċiżi: (i) il-monitoraġġ ta' l-implimentazzjoni tal-programmi (ii) l-approvazzjoni tal-modifiki meħtieġa fejn għandu x'jaqsam l-għeluq tal-programm u t-titjib tal-kapaċità ta' assorbiment tal-programmi (BG, RO) kif ukoll (iii) l-approvazzjoni tar-rapporti annwali dwar il-progress miksub b'relazzjoni għall-implimentazzjoni tal-programmi Sapard, qabel il-preżentazzjoni uffiċjali tagħhom lill-Kummissjoni.

4. KOORDINAZZJONI

4.1. Ġenerali

Kif mitlub mir-Regolament tal-Koordinazzjoni, il-Kummissjoni tiżgura koordinazzjoni mill-qrib bejn it-tliet strumenti ta' qabel l-adeżjoni. Ir-Regolament jispeċifika bir-reqqa l-qasam li kull strument jipprovdi għajnuna rispettiva għalih, u b'hekk inaqqas kemm jista' jkun il-possibilità li l-istrumenti differenti jintużaw b'tali mod li jidħlu fil-qasam ta' xulxin.

L-Imsieħba ta' l-Adeżjoni fasslu l-qafas ġenerali għal għajnuna taħt it-tliet strumenti ta' qabel l-adeżjoni. Huma komplementati, fil-każ tal-Phare, bil-Pjanijiet ta' Żvilupp Nazzjonali, u fil-każ ta' l-ISPA, bl-istrateġiji nazzjonali għall-ambjent u t-trasport. Il-proġetti SAPARD jintgħażlu abbażi tal-Programmi ta' Żvilupp Rurali għas-sena 2000 sa l-2006, jitħejjew abbażi tal-pjanijiet tal-pajjiżi Kandidati u jiġu approvati għal kull pajjiż mill-Kummissjoni fis-sena 2000.

Il-*Kumitat ta' Ġestjoni tal-Phare* għandu rwol ewlieni fil-koordinazzjoni ġenerali. Skond l-Artikolu 9 tar-Regolament tal-Koordinazzjoni, il-Kumitat għandu jgħin lill-Kummissjoni fil-koordinazzjoni ta' operati li jaqgħu taħt it-3 strumenti u l-Kummissjoni għandha tinforma lill-Kumitat dwar l-allokazzjonijiet finanzjarji indikattivi għal kull pajjiż u għal kull strument ta' qabel l-adeżjoni fir-rigward ta' l-azzjoni li tkun ħadet fejn tidħol il-koordinazzjoni ma' l-EIB, ma' strumenti oħra tal-Komunità u ma' l-IFI.

4.2. Il-Koordinazzjoni fil-Kummissjoni

Il-programm Phare u l-koordinazzjoni ta' l-istrumenti jaqgħu taħt ir-responsabilità tad-DĠ għat-Tkabbir, appoġġjat mill-Kumitat ta' Ġestjoni Phare. L-ISPA jaqa' taħt ir-responsabilità tad-DĠ għall-Politika Reġjonali, u SAPARD jaqa' taħt ir-responsabilità tad-DĠ għall-Agrikoltura.

L-ipprogrammar huwa kkoordinat permezz ta' konsultazzjonijiet estiżi ta' inter-servizzi. Barra minn hekk, ġie stabbilit Kumitat ta' Koordinazzjoni f'livell ta' Diretturi għall-istrumenti ta' qabel l-adeżjoni fis-servizzi varji involuti tal-Kummissjoni. Jagħti attenzjoni partikolari lit-tħejjija tas-SIED, tal-Phare u l-ISPA.

Il-Kumitat ta' Koordinazzjoni tal-Kummissjoni f'livell ta' Direttur għat-3 strumenti ta' qabel l-adeżjoni, ma kellu l-ebda laqgħa matul l-2005, għalkemm kien hemm numru sinifikattiv ta' laqgħat b'mod partikolari minħabba l-ħolqien ta' l-Istrument ġdid ta' Qabel l-Adeżjoni (IPA) u l-komponenti rilevanti tiegħu[5].

Dokument ta' Għajnuna Ġenerali, li permezz tiegħu l-Kummissjoni infurmat lill-Kumitat ta' Ġestjoni tal-Phare bil-koordinazzjoni ta' għajnuna ta' qabel l-adeżjoni fl-2005, kif ukoll bl-għajnuna ppjanata għall-2006, ġie ppreżentat lill-Istati Membri fil-Kumitat ta' Ġestjoni Phare fid-19 ta' Mejju 2005. B'mod partikolari, dan id-dokument ippprovda l-allokazzjonijiet finanzjarji indikattivi għas-sena għal kull pajjiż b'relazzjoni għat-tliet strumenti, informazzjoni dwar il-koordinazzjoni ma' l-EIB u l-IFIs u dwar il-progress u l-perspettivi għal ġestjoni deċentralizzata. Rapport annwali separat dwar il-koordinazzjoni ta' għajnuna ta' qabel l-

5 Mis-6 strumenti proposti dwar ir-relazzjonijiet esterni li għandhom japplikaw fil-perjodu 2007-2013, wieħed minnhom huwa l-istrument il-ġdid għall-għajnuna ta' qabel l-adeżjoni, IPA. Fil-fażi bejn l-għajnuna esterna u l-politika interna, l-IPA bi ħsiebha tiffaċilita d-dħul fl-Unjoni tal-pajjiżi kandidati (it-Turkija, il-Kroazja u l-ex Repubblika Jugoslava tal-Maċedonja) u l-pajjiżi kandidati potenzjali. L-IPA għandu jkun strument orjentat lejn is-sħubija, fejn jissodisfa l-kondizzjonijiet meħtieġa li joriġinaw mill-proċess ta' l-adeżjoni, notevolment skond il-prijoritajiet, il-monitoraġġ u l-valutazzjoni. L-IPA għandu jissosstitwixxi l-istrumenti preżenti ta' qabel l-adeżjoni, notevolment: Phare, li l-għan tiegħu huwa l-appoġġ għall-implimentazzjoni ta' l-*acquis communautaire* fil-forma ta' bini ta' istituzzjoni u investimenti relatati, investimenti fil-koeżjoni ekonomika u soċjali u kooperazzjoni li taqsam il-fruntieri; ISPA, li hija l-prekursur tal-Fond ta' Koeżjoni u għandha x'taqsam ma' l-ambjent u l-infrastruttura tat-trasport; SAPARD, il-prekursur tal-pjanijiet dwar l-Iżvilupp Rurali, li jittratta ma' l-acquis tal-Politika Agrikola Komuni u l-iżvilupp Rurali; il-proċess ta' qabel l-adeżjoni tat-Turkija, bl-istess għan tal-Phare; CARDS, li jkopri l-Balkani tal-Punent.

adeżjoni jagħti aktar informazzjoni ddettaljata dwar il-koordinazzjoni bejn il-Phare, l-ISPA u s-SAPARD.

Sabiex tevita xogħol doppju, il-Kummissjoni ċċarat l-isfera komuni bejn il-Phare u s-SAPARD, filwaqt li kkunsidrat id-dispożizzjonijiet tar-Regolament tal-Koordinazzjoni. Fir-rigward tal-monitoraġġ ta' proġett, il-koordinazzjoni tieħu l-forma ta' kumitat konġunt ta' monitoraġġ (JMC). Dan il-JMC huwa appoġġjat, fejn hu possibbli, bil-Kumitati ta' Monitoraġġ ta' l-ISPA u s-sottokumitati rilevanti tal-Phare.

4.3. Koordinazzjoni fil-pajjiżi Kandidati

Il-Kummissjoni tinkoraġġixxi bil-qawwa lill-pajjiżi kandidati biex isaħħu l-koordinazzjoni inter-ministerjali tagħhom, li hija pre-kondizzjoni prinċipali għall-ġestjoni ta' suċċess fil-futur tal-pajjiżi kandidati tal-Fondi Strutturali u, fuq medda qasira ta' żmien, għall-implimentazzjoni tal-Phare ESC. Għalkemm ġie nnotat progress sinifikanti, għad hemm bżonn ta' titjieb f'din il-koordinazzjoni inter-ministerjali. Minħabba l-fatt li ġestjoni deċentralizzata hija prevista mill-bidu nett (fil-każ tas-SAPARD), jew għandha tibda' tiżdied bil-mod il-mod (għall-Phare u l-ISPA), ir-responsabilità tal-pajjiżi kandidati għal koordinazzjoni xierqa ta' operat li jirċievu appoġġ ta' qabel l-adeżjoni u li tevita li elementi ta' l-operat jidħlu fil-qasam ta' xulxin, għandha tiġi żviluppata skond dan.

Għalhekk, il-Kummissjoni talbet mill-pajjiżi l-kondizzjoni li jieħdu l-passi meħtieġa għal koordinazzjoni effettiva u effiċjenti. Il-lista ta' kontroll trażmessa lill-pajjiżi kandidati u d-Delegazzjonijiet tal-Kummissjoni, li tippermetti li dawn ta' l-aħħar jivverifikaw li l-IA hija kapaċi tħaddem 'skema' ta' Phare ESC b'mod għaqli u effiċjenti, sostni li hemm bżonn li ssir evalwazzjoni sabiex turi illi l-mekkaniżmi stabbiliti huma adekwati, u li mekkaniżmi xierqa huma fis-seħħ, sabiex tiżgura li l-istrumenti tal-Komunità ma jidħlux f'xulxin, notevolment il-Phare CBC, is-SAPARD u l-ISPA.

4.4. Koordinazzjoni ma' l-EIB u l-Istituzzjonijiet Finanzjarji Internazzjonali (IFI)

Il-Kummissjoni tikkonsulta l-istituzzjonijiet finanzjarji internazzjonali ("IFIs") u d-donaturi bilaterali b'mod regolari matul iċ-ċiklu programmatiku, sabiex tiddentifika l-għan għall-attivitajiet konġunti u strateġiji kumplimentari li jindirizzaw il-prijoritajiet ta' qabel l-adeżjoni.

Il-kooperazzjoni u l-ko-finanzjament ta' proġetti ma' l-EIB u l-IFIs l-oħra, b'mod partikolari l-Bank Ewropew għar-Rikostruzzjoni u l-Iżvilupp ("EBRD"), il-Bank Dinji kif ukoll il-Bank għall-Iżvilupp tal-Kunsill ta' l-Ewropa ("CEB"; flimkien mal-Kreditanstalt für Wiederaufbau "KfW") Ġermaniż, hija organizzata skond il-Memorandum emendat ta' Ftehim bejn il-Kummissjoni Ewropea u l-IFIs li qed jipparteċipaw għall-pajjiżi għat-tkabbir ta' l-20 ta' Mejju 2003.

Fil-kuntest ta' Phare, il-possibilitajiet ta' ko-finanzjament mill-IFI għall-proġetti ta' investiment fuq livell programmatiku nazzjonali huma limitati, peress illi l-mekkaniżmi ta' programmazzjoni għal Phare kif ukoll il-mekkaniżmi ta' allokazzjoni għal self huma differenti fl-istima ta' żmien. Madankollu, kooperazzjoni mill-qrib tinżamm ma' l-IFIs biex tiżgura li qafas għaqli u sostenibbli tkun identifikata li tippermetti l-finanzjar ta' self, kull meta din tkun aktar xierqa mill-fondi ta' finanzjament sabiex żieda tkun żgurata bejn iż-żewġ mezzi ta' finanzjament.

Fejn għandhom x'jaqsmu l-programmi orizzontali ffinanzjati taħt il-Phare, l-għaxar pajjiżi Phare kienu eliġibbli qabel l-2005. Il-programmi l-ġodda li ngħataw bidu mill-2005 ikopru 4 pajjiżi biss: Ir-Rumanija, il-Bulgarija, il-Kroazja u t-Turkija. In-natura teknika u l-istrateġija multi-nazzjonali tal-faċilitajiet suċċessivi orizzontali ta' finanzjament kellhom bżonn l-involviment ta' istituzzjonijiet ta' finanzjament speċjalizzati sew, b'esperjenza twila fil-finanzi internazzjonali, l-SME kif ukoll l-iżvilupp settorali Muniċipali. Kienu qed jiġu pprivileġġati wkoll istituzzjonijiet finanzjarji li kellhom l-istatus ta' korpi tal-liġi pubblika internazzjonali li kienu jaqblu mal-valuri ta' l-UE, b'mod partikolari fir-rigward tat-tkabbir u kellhom għanijiet simili ta' politika pubblika, aktar minn istituzzjonijiet finanzjarji tas-settur privat għar-riċerka ta' kundizzjonijiet għal investimenti kummerċjali.

L-ewwel programm ta' faċilità tnieda fl-1999 ma' l-EBRD. Is-CEB, li jimplimenta l-programm flimkien ma' KfW, u l-EIB saru parti mill-programmi ta' Faċilità fis-snin ta' wara. Sa mill-1999, 23 programmi ta' Faċilità ngħataw bidu mill-Kummissjoni.

- 14 SME Faċilitajiet ta' Finanza li flimkien jagħqdu €323 miljun inċentivi ta' l-UE u €2,039.25 miljun ta' linji ta' kreditu mill-IFIs. Sa mit-tmiem ta' Frar 2006, €267 miljun ta' inċentivi ta' l-UE huma diġà mmirati għal proġetti.

- 9 Faċilitajiet Muniċipali ta' Finanzi li flimkien jagħqdu total ta' €100 miljun ta' inċentivi ta' l-UE u €500 miljun ta' self mill-IFIs. Sa mit-tmiem ta' Frar 2006, €37.5 miljun ta' inċentivi ta' l-UE huma diġà mmirati għal proġetti.

Il-Faċilità ta' Finanzi ta' l-SME hija programm multi-benefiċjarju li timmira li ssaħħaħ il-kapaċitajiet ta' intermedjarji finanzjarji (jiġifieri banek, kumpaniji tal-kiri) fil-pajjiżi benefiċjarji (L-Istati Membri l-Ġodda kif ukoll il-Pajjiżi Kandidati), biex jespandu u jsostnu l-ħidmiet finanzjarji lill-SMEs.

Il-mekkaniżmu tal-Faċilità Muniċipali Finanzjarju huwa simili għall-mekkaniżmu tal-Faċilità ta' Finanzi ta' l-SME. L-istrumenti ta' self u ta' qsim ta' riskji mir-riżorsi ta' IFIs huma magħquda ma' inċentivi finanzjarji li ma jistgħux jingħataw lura għall-intermedjarji lokali finanzjarji. Huwa previst ukoll illi ammont limitat ta' għajnuna teknika għall-muniċipalitajiet għandu jkun ffinanzjat mill-Phare biex issaħħaħ l-aspett tat-talba tas-suq muniċipali ta' kreditu.

L-EIB u l-Kummissjoni waqqfu faċilità fuq reġjuni ta' fruntieri, kif ġie mitlub mill-Kunsill Ewropew ta' Nice, u kif kien imfassal fil-Komunikat tal-Kummissjoni dwar ir-Reġjuni tal-Fruntiera tal-25 ta' Lulju 2001. Il-proġett jiffoka fuq l-implimentazzjoni ta' infrastruttura zgħira muniċipali f'reġjuni ta' fruntieri sabiex jippromwovi l-integrazzjoni ma' reġjuni kurrenti ta' l-UE: Jikkonsisti minn 2 programmi ta' Infrastruttura Muniċipali li flimkien jagħqdu total ta' €50 miljun ta' inċentivi ta' l-UE u €250 miljun ta' self mill-EIB. Dan il-programm huwa implimentat biss ma' l-EIB f'reġjuni ta' fruntieri u għadu fil-proċess ta' implimentazzjoni.

5. ĦARSA ĠENERALI FINANZJARJA

L-allokazzjonijiet għall-PHARE, l-ISPA u s-SAPARD fl-2005 (f'miljuni ta' €)

	PHARE[6]	SAPARD	ISPA	TOTAL
Pjan ta' Azzjoni għal Bulgarija/Rumanija (kif ukoll Kozloduy)	751.0	250.3	500.7	**1502.0**
L-Għeluq ta' l-impjanti Kozloduy	50.0			**50.0**
Il-Kroazja	80.0	NA	25.0	**105.0**
Total	**881.0**	**250.3**	**525.7**	**1653.4**

6 Dawn l-ammonti jindikaw l-allokazzjonijet globali għal kull strument ta' qbel l-adeżjoni u jinkludu wkoll programmi nazzjonali, programmi ta' CBC, il-programm KIDS għal għeluq ta' stabilimenti nukleari u nefqa ta' appoġġ kif ukoll kontributi għal programmi multi-nazzjonali, inkluża t-TAIEX. Dawn jirrappreżentaw allokazzjonijiet oriġinali u għalhekk ma jinkludux fondi addizzjonali għal għargħar allokati lir-Rumanija u l-Bulgarija matul is-sena. Dawn l-ammonti addizzjonali kienu ta' 12.3 MEUR għal Bulgarija u 24.6 MEUR għar-Rumanija.